

Aleg. 20.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie kierunku drogi krajowej Rzeszowsko-Nadbrzeziańskiej na przestrzeni między Nienadówką a Rzeszowem.

WYSOKI SEJMIE!

Wysoki Sejm postanawiając uchwałą z dnia 4. kwietnia 1876 r., że droga krajowa z Niska do Rzeszowa ma być budowaną w kierunku na Sokołów, polecił równocześnie Wydziałowi krajowemu, ażeby wykonywał budowę tej drogi wyłącznie na przestrzeni między Niskiem a Nienadówką, co się zaś tyczy dalszej jej części między Nienadówką a Rzeszowem, przełożył Wysokiemu Sejmowi kosztorys budowy drogi na Stobiernę i Jasionkę do Rzeszowa a to celem porównania tego kierunku z kierunkiem na Głogów, przyjętym w ustawie krajowej z dnia 9. kwietnia 1875. r., uznającej drogę Rzeszowsko-Nadbrzeziańską za drogę krajową.

W wykonaniu tego polecenia zarządził Wydział krajowy budowę rzezczonej drogi także na przestrzeni między Niskiem a Nienadówką, co się zaś tyczy kierunku jej dalszego na przestrzeni między Nienadówką a Rzeszowem przekłada następujące sprawozdanie:

Droga z Nienadówki na Stobiernę i Jasionkę

do Rzeszowa idzie w kierunku istniejącej drogi gminnej, po części doliną rzeki Wisłoka.

Długość tej linii wynosi około 18 kilometrów, a koszta jej budowy, po wyłączeniu kosztów wywłaszczenia gruntów, które poniesie powiat Rzeszowski, przedstawiają się jak następuje:

1. Roboty ziemne	14.000 zlr.
2. Roboty pokładowe	54.000 "
3. Roboty budowlane	10.000 "
4. Roboty nadzwyczajne i nieprzewidziane	2.000 "

Razem . . . . . 80.000 zlr.

Droga z Nienadówki na Głogów

do Rzeszowa dzieli się na dwie części:

- a) część niezbudowaną na przestrzeni między Nienadówką a Głogowem w długości 11 kilm.
 b) część zbudowaną, lecz wymagającą poniekąd rekonstrukcji, na przestrzeni między Głogowem a Rzeszowem w długości . . . . . 11½ „
 Koszta budowy i rekonstrukcji drogi w tym kierunku byłyby następujące:

I. Budowa drogi między Nienadówką a Głogowem:

1. Wywłaszczenie gruntów i szutrowisk oraz roboty ziemne	16.200	złr.
2. Roboty pokładowe	37.400	„
3. Roboty budowlane i pomniejszych	2.400	„
4. Roboty nadzwyczajne i nieprzewidziane	2.000	„
	<hr/>	
	58.000	złr.

II. Rekonstrukcja istniejącej drogi powiatowej

z Głogowa do Rzeszowa	11.000	złr.
	<hr/>	
Razem	69.000	złr.

Po zestawieniu kosztów obu kierunków drogi między Nienadówką a Rzeszowem okazuje się, że koszta budowy w kierunku na Stobiernę i Jasionkę są wyższe od kosztów budowy w kierunku na Głogów o 11.000 złr., od której to sumy należy jednak potrącić datki dobrowolne przyręczone wyłącznie na rzecz pierwszego kierunku a mianowicie: w materiałach ofiarowanych przez właściciela obszaru dworskiego w Jasionce w wartości . . . . . 600 złr. //
 i właściciela obszaru dworskiego w Zaczerniu, w wartości . . . . . 300 „
 oraz w robociznie ofiarowanej przez gminę Ruska Wieś i ocenionej na . . . . . 50 „
 Razem w sumie . . . . . 950 złr.

tak, że przewyżka kosztów budowy drogi w kierunku na Stobiernę i Jasionkę wynosi 10.050 złr.

Okoliczność, że budowa drogi w tym kierunku jest kosztowniejszą, była powodem, iż budżetowa komisja Sejmowa w sprawozdaniu swem z dnia 11. października 1874. l, 388/S. dała pierwszeństwo kierunkowi na Głogów, który też został przyjęty w Wysokiej Izbie jedynie ze względów skarbowych.

Atoli bliższe zbadanie sprawy wykazuje, iż nawet dla skarbu kraju przyjęcie kierunku Głogowskiego nie jest bezwzględnie korzystnem, albowiem koszta konserwacji drogi w tym kierunku, wynoszącym 22½ kilometrów, będą większe od kosztów utrzymania drogi w kierunku na Stobiernę i Jasionkę, mającym tylko około 18 kilometrów długości i idącym w znacznej części wzdłuż rzeki Wisłoka w pobliżu niewyczerpalnych szutrowisk rzecznych.

Licząc, że do konserwacji jednego kilometru drogi potrzeba będzie w przecięciu 80 m. s. szutru rocznie i przyjmując cenę jednego metra sześć. szutru z rozścieleniem dla kierunku na Głogów w przecięciu najmniej 3 złr. a dla kierunku na Stobiernę po 2 złr. 50 ct., wyniosą koszta utrzymania drogi Nienadówka - Głogów - Rzeszów . . . . . 5.400 złr.
 drogi zaś Nienadówka-Stobierna-Rzeszów . . . . . 3.600 „
 Zatem na pierwszej więcej o . . . . . 1.800 „

Nadto na tej drodze, jako dłuższej potrzeba utrzymywać o jednego droźnika więcej, co z płacą i narzędziami kosztować będzie rocznie . . . . . 150 złr.

A dodawszy do tego koszt utrzymania rowów, mostów itd., wynoszący rocznie przynajmniej . . . . . 50 złr.
 otrzymamy przewyżkę kosztów utrzymania rocznego drogi na Głogów wiodącej najmniej w sumie . . . . . 2.000 złr.

Z tego wynika, że po pięciu latach koszta budowy i utrzymania obu powyższych kierunków zrównoważą się zupełnie, w dalszych zaś latach traciłby fundusz krajowy na utrzymanie kierunku Głogowskiego rocznie po . . . . . 2.000 złr.

A strata ta doszłaby do znacznie większych rozmiarów po wyczerpaniu ziemnych szutrowisk znajdujących się w pobliżu kierunku Głogowskiego, dla którego z czasem wedle obliczeń naszych 1. m. s. kamienia z dalszych stron dostawionego, mógłby osiągnąć ceny znacznie wyższej, podczas

gdy szutrowiska rzeczne zaopatrujące drogę w kierunku na Stobiernę i Jasionkę nigdy się niewyczerpią.

Do powyższych dodać należy jeszcze następujące względy publiczne, przemawiające za kierunkiem na Stobiernę i Jasionkę. Kierunek ten jest o 4½ kilometrów krótszy od kierunku Głogowskiego, co przy znacznym ruchu na linii pierwszej, po której teraz przejeżdża rocznie około 25.000 fur parokonnnych, jest nie tylko wielką dogodnością dla używających tej drogi, lecz reprezentuje także znaczną oszczędność na kosztach przewozu, stanowiącą właśnie część tego zysku, który kraj cały odnosi z dróg kosztem swym utrzymywanych.

Nadto kierunek krótszy wiedzie przez liczne i ludne wsie jak np. Stobiernę, Jasionkę, Nową wieś i Trzebowisko, mające razem 4.200 mieszkańców, podczas gdy kierunek dłuższy **dotyka** tylko jednej wsi: Wysokiej, liczącej 1.730 osady.

Na podstawie powyższego wyводу Wydział krajowy uprasza :

Wysoki Sejm raczy dla drogi krajowej Rzeszowsko-Nadbrzeziańskiej, na przestrzeni między Nienadówką a Rzeszowem, zamiast kierunku na Głogów, przyjąć kierunek na Jasionkę i Stobiernę i uchwalić w tym celu załączony ./ projekt ustawy.

We Lwowie dnia 25. maja 1877.

Przewodniczący:

Oktaw Pietruski m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Projekt.

Ustawa

z dnia ..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca kierunek drogi krajowej Rzeszowsko - Nadbrzeziańskiej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ustanawiam co następuje:

Art. I.

Kierunek drogi krajowej Rzeszowsko - Nadbrzeziańskiej, oznaczony w ustawie krajowej z dnia 9. kwietnia 1875 r. Dz. U. kr. Nr. 34., zmienia się w ten sposób, że droga rzeczona ma prowadzić z Rzeszowa do Niska nie na Głogów, lecz na Jasionkę i Stobiernę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.